

УДК 336.02:336.1: 336.6

Фінансово-кредитний механізм розвитку економіки та соціальної сфери: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 9 грудня 2021 р., м. Кропивницький. – К.: «Ексклюзив-Систем», 2021. - 141 с.

Для наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів, практиків

Редакційна колегія: **Левченко О.М.**, д.е.н., проф., **Шалімова Н.С.**, д.е.н., проф., **Сибірцев В.В.**, д.е.н., доц., **Базиліук А.В.**, д.е.н., проф., **Ковальчук К.Ф.**, д.е.н., проф., **Загреба І.Л.**, к.е.н., доц., **Попов В.М.**, к.е.н., доц. (*відп.секретар*), **Петренко Л.М.**, асист. (*техн.редактор*)

Представлені матеріали є результатами досліджень науковців та практиків з проблем фінансово-кредитного регулювання розвитку економіки та соціальної сфери. До збірника ввійшли тези доповідей, що розкривають проблеми сучасної фінансової науки та практики: розробки методів реалізації фінансової політики держави; фінансово-аналітичного забезпечення, податкового регулювання і страхового захисту суб'єктів підприємницької діяльності; напрямів реформування фінансів соціальної сфери та системи соціального забезпечення; оцінки впливу глобалізації економіки на розвиток фінансів; сучасних проблем обліку, аудиту та оподаткування; розвитку новітніх інформаційних технологій у фінансах.

ISBN 978-617-7942-19-0

Рекомендовано до друку Вченою радою Центральноукраїнського національного технічного університету (протокол № 5 від 20 грудня 2021 року)

Матеріали публікуються у авторській редакції.

За підбір і точність наведених фактів, цитат, даних, власних імен та іншої інформації несуть особисту відповідальність автори тез доповідей. Редакція може приймати рішення про публікацію статті в порядку обговорення, не поділяючи точки зору автора.

© Автори, 2021

© Центральноукраїнський національний технічний університет, 2021

Центральні банки будуть маніпулювати процентними ставками, щоб стимулювати стагнацію економіки.

Велика рецесія змусила деякі міжнародні центральні банки висунути межі нульової межі нижче чисельного рівня та ввести від'ємні ставки, щоб стимулювати зростання та витрати.

Література:

1. Bank for International Settlements. "Ben S Bernanke: The Effects of the Great Recession on Central Bank Doctrine and Practice," Page 3. Accessed April 6, 2021. URL: <https://www.bis.org/review/r111019b.pdf>.

2. The Federal Reserve System. "Quantitative Easing and the 'New Normal' in Monetary Policy." Accessed April 6, 2021. URL: [feds/quantwww.federalreserve.gov/econres/itativative-easing-and-the-quotnew-normalquot-in-monetary-policy.htm](https://www.federalreserve.gov/econres/itativative-easing-and-the-quotnew-normalquot-in-monetary-policy.htm).

3. International Monetary Fund. "How Can Interest Rates Be Negative?" Accessed April 6, 2021. URL: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2020/03/what-are-negative-interest-rates-basics.htm>.

4. Sveriges Riksbank. "Repo Rate Cut to 0.25 Per Cent." Pages 1-3. Accessed April 6, 2021. URL: <http://archive.riksbank.se/Pagefolders/41535/nr67e.pdf>.

5. Bloomberg. "World's Longest-Lasting Negative Rate Regime Gets a Revamp." Accessed April 6, 2021. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-03-19/world-s-longest-lasting-negative-rate-regime-is-getting-a-revamp>.

6. Банки Германии стимулируют вкладчиков переводить деньги на счета конкурентов 02.03.2021, URL: <https://frankrg.com/37744>.

Kravchenko V.

c.e.s., as.prof.,

Derevyanko K.

applicant gr. ФС-20М

Central Ukrainian National Technical University

Kropyvnytskyi, Ukraine

EVALUATION OF EFFICIENCY OF FORMATION OF RAISED FUNDS OF JSC CB "PRIVATBANK"

One of the main functions of banks is to facilitate the mobilization of temporarily free funds of economic entities, directing them to various sectors of the economy for the most efficient use. The main part of banking resources is formed in the process of deposit operations of the bank, the effective and proper organization of which depends on the stability of the banking institution [1].

JSC CB "PrivatBank" is one of the largest Ukrainian banks in terms of assets and is a direct leader in the retail banking market of Ukraine. The customer base includes about 334 thousand corporate clients, 347 thousand private entrepreneurs and more than 12.5 million accounts of individuals [2].

Determining the effectiveness of funds raised in JSC CB "PrivatBank" is

assessed taking into account the following stages:

Analysis of the dynamics of deposits and loans. Deposit policy is characterized as effective / ineffective if the following conditions are met:

Volume of loans (Kr) < Volume of deposits (D) - inefficient;

Volume of loans (Kr) $\geq$ Volume of deposits (D) - effective.

We determine the amount of loans and borrowed funds of JSC CB "PrivatBank" for the period 2018-2020 (Table 1.) [3].

Table 1 - The volume of loans and borrowings of JSC CB "PrivatBank" for 2018-2020, UAH million

Individuals	2018	2019	2020	Absol. deviation 2019-2018	Absol. deviation 2020-2019	Growth rate 2019/2018	Growth rate 2020/2019	Rate of increase 2020/2019
<i>Loans:</i>								
<i>Loans to legal entities (D)</i>	14 857	15 965	13 743	1 108	-2 222	107,4	86,08	-13,92
<i>Loans to individuals (D)</i>	64 284	69 499	54 967	5 215	-14 532	108,11	79,10	-21,0
Total	79 141	85 464	68 710	6 323	-16 754	108,0	80,39	-19,60
<i>Deposits:</i>								
<i>Deposits by legal entities</i>	48 207	65 261	84 748	17 054	19 487	135,37	130,0	30,0
<i>Deposits of individuals</i>	182 670	189 995	227 704	7 325	37 709	104,0	120,0	20,0
Total	230 877	255 256	312 452	24 379	57 196	110,56	122,4	22,4
<i>State organizations</i>	178	178	256	-	78	-	143,8	43,8
Total attracted funds of clients	231 055	240 621	312 708	9 566	72 087	104,14	130,0	30,0

79 141 (Kr) 2018 < 230 877 (D) - ineffective;

85 464 (Kr) 2019 < 255 256 (D) - ineffective;

68 710 (Kr) 2020 < 312 452 (D) – ineffective.

Thus, the bank has an excess of inflows of deposits over lending - this proves an increase in confidence in the bank as individuals and legal entities.

On the other hand, it indicates the presence of "non-working resources", as a result of which the bank does not receive enough profit to cover liabilities on deposits, which affects the financial stability of the bank. Such a deposit policy should be considered ineffective. We present the dynamics of borrowed funds and loans in Fig. 1.

In fig. 1 we observe the growth rate of deposits of legal entities less than the growth rate of loans, this indicates that legal entities do not leave significant amounts of money on deposit accounts, which should be recognized as a negative trend.

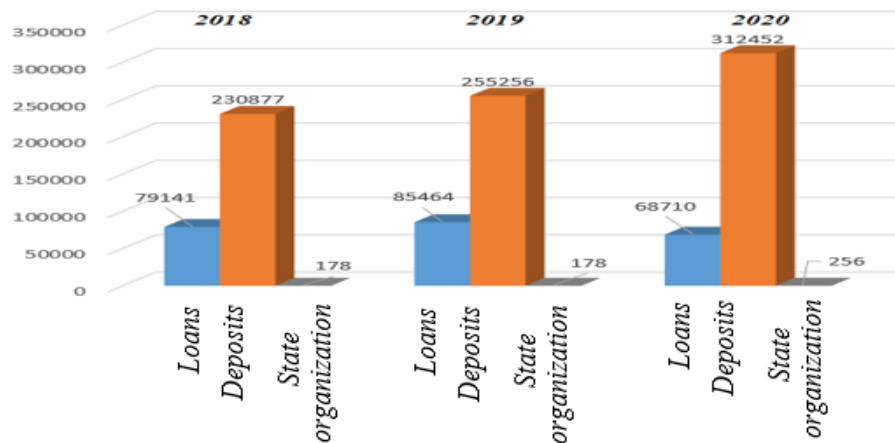

Fig. 1 - Dynamics of attracted funds and issued loans of JSC CB "PrivatBank", UAH million
 Built by the author according to sources [3]

Next we analyze the dynamics of interest rates on loans and deposits. Condition of efficiency of borrowed funds in the bank [4]:

$$\begin{aligned}
 & (\% \text{ rate } Kr - \% \text{ rate } D) \rightarrow \max. \\
 & 2018 (31.4\% - 16.0\% = 15.4\%) \rightarrow \max \\
 & 2019 (33.8\% - 13.5\% = 20.3\%) \rightarrow \max \\
 & 2020 (12.0\% - 8.6\% = 3.4\%) \rightarrow \min
 \end{aligned}$$

Interest rates on loans and deposits in JSC CB "PrivatBank" for the period 2018-2020 are presented in Fig. 2.

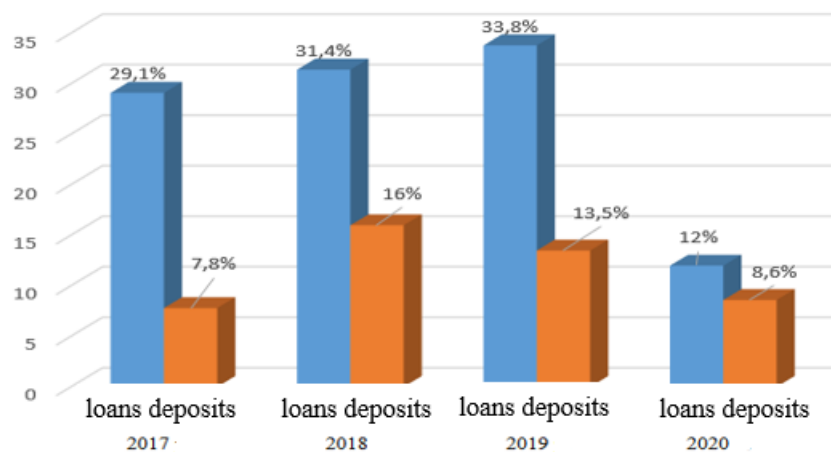

Fig. 2 - Dynamics of interest rates on loans and deposits in JSC CB "PrivatBank"
 Built by the author according to sources [3]

We calculate the interest spread in JSC CB "PrivatBank".

$C = \text{Interest income} - \text{Interest expense}$

$$C_{2018} = 27669.5 - 16188 = \text{UAH } 11481.5 \text{ million};$$

$$C_{2019} = 32347.5 - 14088 = \text{UAH } 18259.5 \text{ million};$$

$$C_{2020} = 33702 - 13067.5 = \text{UAH } 20634.5 \text{ million}.$$

The results show the real ability of the bank to manage interest rates on its

instruments. The interest rate spread tends to increase, it can be argued about the effectiveness of deposit activities in the bank.

The analysis of the bank's liabilities begins with determining their amount on the balance sheet through the calculation of account balances based on the bank's balance sheet. At the same stage of the analysis is characterized by changes in the amount of liabilities of the bank in the dynamics in absolute and relative terms, using the analytical table. 2.3 [3].

Table 2 - Analysis of the dynamics and scale of borrowed resources of JSC CB "PrivatBank", 2018-2019

Indicators	Base year 2018	Reporting year 2019	Deviation	
			absolute	relative
<i>Bank liabilities, UAH million</i>	246 584	255 194	8 610	3,49
<i>Bank capital, UAH million</i>	31 464	54 529	23 065	73,3
<i>Balance sheet currency, UAH million</i>	278 048	309 723	31 675	11,39
<i>Share of liabilities in the balance sheet currency, %</i>	88,0	82,0	-6,0	-6,8
<i>Financial leverage ratio (1: 2)</i>	7:84	4:68		

The balance sheet currency in the reporting year 2019 increased by 11.39%, while the increase in the resource base was due to borrowed funds by 3.49% and due to the increase of the bank's equity almost twice. This positively characterizes the work of the bank for the period 2018-2019.

Table 3 - Analysis of the dynamics and scale of borrowed resources of JSC CB "PrivatBank", 2019-2020

Indicators	Base year 2019	Reporting year 2020	Deviation	
			absolute	relative
<i>Liabilities of the bank, thousand UAH</i>	255 194	329 700	74 506	29,19
<i>Bank capital, thousand UAH</i>	54 529	52 825	-1 704	-3,12
<i>Balance sheet currency, thousand UAH</i>	309 723	382 525	72 802	23,5
<i>Share of liabilities in the balance sheet currency</i>	82,0	86,0	4,0	4,88
<i>Leverage ratio</i>	4:68	6:0,4		

The balance sheet currency increased 1.2 times in the reporting year 2020, which means that the bank expanded its operations. At the same time, the increase in the resource base was solely due to borrowed funds 1.3 times compared to 2019. However, the bank's equity decreased by 3.0%. These indicators indicate an unbalanced position of bank managers: because the risks caused by the expansion of borrowed funds are not covered by equity, which is a guarantee of bank liabilities.

Analysis of the group of indicators that characterize the efficiency of borrowing allows us to draw the following conclusions: for three years in JSC CB "PrivatBank",

there is a decrease in the efficiency of the bank's borrowed resources, deteriorating efficiency of bank operations, use of equity and weakening resource efficiency.

Literature:

1. Критерії оцінки ефективності депозитної політики банку URL: https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/271/1/Мокрій_ОГ_Критерії%20оцінки%20ефективності%20депозитної%20політики%20банку_p.58-62.pdf.
2. Про банк веб-сайт. URL: <https://privatbank.ua/about>
3. Фінансова звітність АТ Комерційний банк "ПРИВАТБАНК" за 2018, 2019, 2020 рр.: веб-сайт. URL: <https://privatbank.ua/about/finansovaja-otchetnost>.
4. ПРОЦЕНТНІ СТАВКИ. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/meta/Interest_Rates_ukr2

Кузьмінов М. В.

канд. екон. наук, старший викладач кафедри маркетингу,
менеджменту та управління бізнесом
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
м. Умань, Україна

СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Сучасні умови розвитку підприємницької діяльності в Україні характеризуються постійними трансформаційними ринковими перетвореннями економіки. Надзвичайно важливим аспектом для ефективного розвитку конкурентоспроможної економіки є становлення підприємництва в Україні. Така ситуація зумовлена тим, що в процесі формування ринкових відносин мале підприємництво відіграє велику роль в стабільності економічної системи та активно сприяє створенню додаткових робочих місць. Це стабільна соціально-економічна основа для відтворення ефективних виробничих відносин.

Дослідження поняття "підприємництво" вимагає його розширеного тлумачення. Так, згідно з ст. 43 Господарського кодексу України, «підприємництво - це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку» [1]. Вітчизняна економічна література трактує поняття підприємництва як самостійну (за рахунок власних коштів) систематичну інноваційну діяльність громадян-підприємців та підприємств на власний ризик з метою отримання підприємницького доходу [2].

Особливостями розвитку та функціонування підприємницької діяльності в Україні в сучасних умовах, враховуючи карантинні обмеження, є падіння ВВП, масова трудова міграція, закриття малих підприємств, підвищення рівня самозайнятості, порушення цінової стабільності тощо. Пандемія COVID-19 мала